

Bildnings- och fritidsnämndens budgetförslag för år 2023 och ekonomiplanering för åren 2024–2025

Bildnings- och fritidsnämnden 05.10.2022 § 55
618/02.02.00/2022

Beredare

fritidsdirektör Katja Linnakylä,
Förvaltningschef Tiina Koivisto,
Ekonomidirektör Esa Lindell,
Specialplanerare Siret Soop,
fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi

Kommunstyrelsen godkände vid sitt sammanträde 27.6.2022 § 237 ramen för uppgörande av budgeten för år 2023. Ramen som finns som tilläggsmaterial har uppgjorts sektorsvis för de externa inkomsternas och utgifternas del. Ramen för HRT som är separat bindande har givits separat. Organen ska senast 21.10.2022 tillställa kommunstyrelsen sina förslag till budget.

Då den godkände ramen uppmanade kommunstyrelsen alla serviceområden att uppgöra sina förslag till budget 2023 enligt verksamhetsbidraget på serviceområdesnivå och de separat bindande anslagen för HRT enligt rammålen och att fästa särskild uppmärksamhet vid att budgetårets bindande verksamhetsmål uppställs så att de stöder balanseringen av Kyrksläotts kommuns ekonomiska situation under planeringsperioden.

Kommunstyrelsen beslutade också att man i Kyrksläotts kommun omedelbart inleder anpassning av ekonomin. Det bindande behovet av anpassning av ekonomin fastställs så att kommunens kostnadsstruktur leder till ett resultat som uppvisar ett överskott åren 2024 och 2025. Därmed är det bindande målet för budgetramens resultat år 2023 ett överskott på +10 miljoner euro. Detta innebär för hela kommunens del en inbesparingsskyldighet på sammanlagt 2,6 milj. euro, varav andelen för serviceområdet för bildning och fritid är 1 657 759 euro.

Beskrivning

De mest tre betydande faktorerna som påverkar ekonomin inom serviceområdet för bildning och fritid år 2023 är konsekvenserna av kriget i Ukraina, ändringarna i lagstiftningen som gäller serviceområdets verksamhet och välfärdsområdesreformens konsekvenser för baskommunens uppgifter. Ordandet av småbarnspedagogik, undervisning och utbildning för barn och unga som flyttat kriget i Ukraina ökar personalkostnaderna inom dagvårds- och utbildningstjänsterna. Den bostadsbaserade förläggningen som inrättats i Kyrkslätt och ökningen av antalet flyktingar i privat inkvartering i Kyrkslätt på grund av kriget i Ukraina ökar servicebehoven inom den grundläggande utbildningen på många olika sätt. Man ska förbereda sig för utveckling av personalens kompetens. Också behovet av tolk- och översättartjänster ökar.

Man strävar efter att i första hand ordna den förberedande undervisningen i skolorna nära barns och ungas bostadsort, varvid man kan hålla ökningen av skolskjutsutgifterna liten. Staten kommer att kompensera ökningen av utgifterna för småbarnspedagogik med specialunderstöd eller annan finansiering som riktas till kommunen. De förhöjda kostnaderna för

förberedande undervisning kommer att beaktas i kommunens statsandelskalkyl, men staten beaktar inte skolskjutsar till förberedande undervisning. I inkomsterna för serviceområdet för bildning och fritid syns inte statsandelskompensationen, utan statsandelarna betalas som en helhet till kommunen.

Accelerationen av inflationen som orsakas av kriget i Ukraina höjer också bränslepriserna och priserna på annan energi samt de olika ämnes- och materialkostnaderna. Bildnings- och fritidstjänsternas upphandlingsavtal om skolskjutsar upphör i slutet av läsåret 2022–2023. En ny konkurrensutsättning som hör till upphandlingsförfarandet inleds hösten 2022. I kommunstyrelsens rambeslut 27.6.2022 (§ 237 618/02.02.00/2022) beaktades ökningen av bränslepriserna med ett tilläggsanslag på 120 000 euro som anvisats för skolskjutsar. När upphandlingsprocessen framskrider klarnar det om denna reservering är tillräcklig.

Andra konsekvenser av inflationen på serviceområdets ekonomi är indexhöjningen av servicesedeln inom småbarnspedagogik samt den antagliga ökningen av de interna kostnaderna, såsom städ- och kosthållstjänsterna samt ICT-kostnaderna och hyrorna. Servicesedelns basvärde höjs från och med 1.1.2023 just på grund av den allmänna ökningen av kostnaderna.

En annan faktor som påverkar ekonomin 2023 är ändringen av lagstiftningen som gäller serviceområdets verksamhet. Resultatet av regeringens budgetförhandlingar 31.8 och 1.9.2022 är ett förslag att avgifterna för småbarnspedagogik på riksnivå permanent sänks med 70 miljoner euro från och med 1.8.2023 och att privatvårdsstödet vårdtillägg höjs med 100 miljoner euro. Konsekvenserna för kommunen skulle kompenseras genom utdelningen av samfundsskatten, vilket inte kommer att synas i inkomsterna hos serviceområdet för bildning och fritid. Vid förhandlingarna beslutades om en ökning av en årsveckotimme för B1-språket inom den grundläggande utbildningen, vilket för sin del påverkar lönekostnaderna för undervisningen.

Något beslut om dessa ändringar finns ändå inte ännu vid den tidpunkt då detta budgetförslag behandlas i nämnden, utan det klarnar inom tidtabellen för statens budget. De tidigare indexjusteringarna och ändringarna av inkomstgränserna i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken samt reformen av familjeledigheterna från och med 1.8.2022 och det fortsatta försöket med tvåårig förskoleundervisning minskar klientavgiftsintäkterna för hela år 2023. Kommunstyrelsen beaktar i sitt rambeslut i juni 2022 (§ 237 618/02.02.00/2022) minskningen av avgiftsintäkterna som orsakas av dessa lagändringar samt värdehöjningen av servicesedeln inom småbarnspedagogik med ett tilläggsanslag på 550 000 euro i finska nämnden för fostran och utbildnings budget (§ 237 618/02.02.00/2022). Däremot har resultaten av regeringens budgetförhandlingar inte hunnit med i denna ramutdelning.

En tredje faktor som påverkar ekonomin och verksamheten, inrättandet av Västra Nylands välfärdsområde 1.1.2023, syns i budgeten för serviceområdet för bildning och fritid i att personalkostnaderna för elev- och studerandevården övergår på välfärdsområdets ansvar. Det bör dock observeras att cirka hälften av arbetsuppgifterna hos de ledande tjänsteinnehavarna inom Kyrksläpps kommuns elevvård – uppgifter som gäller ledande av, beslutsfattande i och bedömning av stödet för växande och lärande – fortfarande förblir på kommunens ansvar, trots att

uppgifterna, löneanslagen och tjänsteinnehavarna övergår till Västra Nylands välfärdsområdes organisation. Kommunen som utbildningsanordnare svarar även i fortsättningen för planeringen och ledandet av elev- och studerandevården på kommunnivå. Likaså är främjande av välmåendet hos barn, unga, familjer och personer i arbetsför ålder med lagstadgade planer en av kommunens uppgifter.

För att tjänsterna för kommuninvånarna ska förbli oavbrutna trots ändringarna och för att kommunen ska lyckas bära ansvaret för främjandet av välmående ska serviceområdet för bildning och fritid organisera ansvaren med uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. På grund av kravet på balansering av ekonomin 2023, som kommunstyrelsen ställt, strävar man efter att ordna dessa nya uppgifter och de övergående tjänsteinnehavarnas uppgifter utan personalökningar i serviceområdets organisation. Ett av serviceområdets viktigaste utvecklingsobjekt för år 2023 är ju att göra förvaltningsorganisationen ändamålsenlig: minimering av överlappande arbete, förtydligande av de centrala processerna och fördelningen av ansvaret för dem och stärkning av personalens varaktighet och kompetens genom att förenhetliga uppgiftsbeskrivningarna. Utöver ändamålsenlig och kostnadseffektiv organisering samt fungerande strukturer och smidiga processer styrs utvecklingen av perspektiven på utbudet på jämställda och jämlika tjänster för kommuninvånarna.

Som en del av behandlingen av budgeten 2022 i Kyrkslätts kommunfullmäktige gavs serviceområdet för bildning och fritid i uppdrag att utreda hur småbarnspedagogiken och undervisningen skulle kunna ordnas så kostnadseffektivt och jämlikt som möjligt i alla områden i kommunen. En utredning om kostnadsskillnaderna mellan de finskspråkiga och svenskspråkiga dagvårds- och utbildningstjänsterna och utbildningstjänsterna håller på att bli färdig, och resultaten av den utnyttjas i utvecklingsarbetet för jämlik och kostnadseffektiv service.

Serviceområdet strävar efter att effektivera sin verksamhet och bromsa ökningen av kostnaderna genom att dessutom fästa uppmärksamhet vid förutsättningarna för kunskapsledning och ledande av serviceområdets ekonomi vidare. Genom att förenhetliga användningen av systemen, programvarorna och de elektroniska miljöerna minskar man antalet separata förfrågningar och begäranden om information som riktats till serviceenheten samt det manuella arbetet inom förvaltningen i samband med de olika riksomfattande förpliktande datainsamlingarna och rapporteringarna. När användningen av systemen är ledd och av jämn kvalitet förbättras pålitligheten och aktualiteten av den tillgängliga informationen.

Staten finansierar kommunerna med statsandelar och specialunderstöd. Ledd och effektiv ansökan av specialunderstöd är en del av hållbart ledande av kommunekonomin. Ledningsgruppen för serviceområdet har ju inlett en systematisk uppföljning av statliga specialunderstöd. Ledningsgruppens mål är att säkerställa ansökan om tillgängliga specialunderstöd som är väsentliga för Kyrkslätts kommuns bildnings- och fritidstjänster antingen servicegruppsvis eller som gemensamma projekt. För att godkänna deltagandet i ansökningsprocessen förutsätter ledningsgruppen att den finansiering som beviljas och den utvecklingsverksamhet som den förutsätter stöder uppnåendet av kommunens strategiska mål.

Minskningen av antalet barn i skolåldern som bor i kommunen och å andra sidan den samtidiga ökningen av behovet av service har lyft fram behovet

att förnya modellen enligt vilken de skolspecifika resurserna för undervisning fördelas. Målet för reformen är att mer flexibelt än tidigare svara mot de regionala variationerna i elevantalet och den nationella förpliktelsen att i första hand stöda elevens växande och lärande i närskolan. Konsekvenserna av de exceptionella undervisningsarrangemangen, coronavirusepidemin och dess efterverkningar på elevernas lärande och välmående ökar ytterligare behovet av både pedagogiska stödåtgärder och elevvårdens stödåtgärder. Ordnande av stöd i närskolan torde också ge inbesparingar i och med att behovet av skolskjutsar minskar. Lösningarna med ersättande lokaler för skolor och gymnasiet och utrustningen av dem, planeringen av byggnadsprojekt samt ökningen av rivnings-, upphandlings- och flyttkostnaderna påverkar som ett höjande tryck utbildningstjänsternas kostnader. Ändamålsenlig och effektiv användning av lokalerna utvecklas i uppdateringen av servicenätsplanen, som är gemensam för bildningsväsendet och serviceområdet för samhällsteknik, hösten 2022.

I sitt beslut om ramen för beredningen av budgeten (§ 237 618/02.02.00/2022) tilldelade kommunstyrelsen serviceområdet för bildning och fritid uppgiften att utarbeta ett förslag för balansering av ekonomin till beloppet -1 657 759 euro. Eftersom serviceområdets inkomster är bundna till lagstiftningen och annan statlig finansiell styrning och eftersom den statliga finansieringen inte är riktad till budgeten för serviceområdet för bildning och fritid för ordnande av dessa tjänster är balansering genom en ökning av inkomsterna inget realistiskt alternativ. Ansökningarna om statligt specialunderstöd har tagits med i det systematiska ledandet såsom beskrivs ovan, men det är svårt att på kommunnivå förutspå de årliga ansökningsobjekten och besluten. Således ska balanseringen göras genom att skära ner verksamhetsutgifterna.

Av bildningens och fritidens verksamhetsutgifter utgör 81 % löneutgifter för personalen. Dessutom utgör 13 % (köp av tjänster) i praktiken personalutgifter vid sidan om skolskjutsutgifterna. Av serviceområdets personal arbetar 98 % i tjänster med kommuninvånare, och merparten av dem är i tjänste- eller anställningsförhållanden som gäller tills vidare. Balanseringsåtgärderna kan således vidtas bara genom att minska direkta tjänster för kommuninvånare. Om kommunen inledde minskningar av fast anställd personal i tjänste- eller anställningsförhållanden borde åtgärderna basera sig på ett beslut av kommunstyrelsen som gäller hela kommunen. I fråga om fast anställd personal borde arbetsgivaren inleda samarbetsförfaranden. Eftersom gemensamma riktlinjer om minskning av fast anställd personal saknas vid tidpunkten för behandlingen av nämndens budget innehåller balanseringsförslaget inga sådana besparingar som skulle förutsätta inledande av samarbetsförfaranden. Således underskrider den totala summan av de förslag som föreläggs nämnderna inbesparingsmålet på -1 657 759 euro, som kommunstyrelsen förutsätter, och är i fråga om bildnings- och fritidsnämnden 208 309 euro.

Det bör också observeras att en del av de statliga specialunderstöd som beviljats Kyrksläpps kommun (så som de s.k. coronabidragen och jämlikhetsunderstödet) innehåller ett villkor enligt vilket återkrav av bidraget inleds om kommunen samtidigt minskar sin befintliga personal. En del av de eventuella personalminskningarna kan leda till att extra behov av service uppstår någon annanstans. Detta gäller till exempel servicesedelns inom småbarnspedagogik, varvid kommunen borde öka platserna inom småbarnspedagogiken som ordnas som egen produktion med motsvarande antal och invånarparksverksamheten. Nedläggning av invånarparksverksamheten kan i sin tur öka behovet av daghemplatser.

Innan inbesparingarna verkställs är det viktigt att avväga eventuella inverknings av personalinbesparingarna på de olika befolkningsgruppernas välmående, åtgärdande av brister i lärande och välmående på grund av pandemin, förebyggande av utslagning samt kommunens framgång i uppgiften att främja välmående.

Fritidsdirektör Katja Linnakylä och förvaltningschef Tiina Koivisto närvarar som sakkunniga vid sammanträdet under behandlingen av detta ärende.

Föredragande

Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen

Beslutsförslag

Bildnings- och fritidsnämnden beslutar

1
föreslå kommunstyrelsen och vidare kommunfullmäktige organets budget 2023 enligt beredningsramen och ekonomiplan för åren 2024–2025 i enlighet med bilagan.

2
om förslaget till balansering av ekonomin enligt förslaget och föreslå vidare kommunstyrelsen inbesparingsåtgärder på 208 309 euro (som inte ingår i bilagan till punkt 1) som bildnings- och fritidsnämndens balanseringsförslag.

Behandling

Ordförande Kari Virtanen gjorde ett ändringsförslag i punkt 2.

Ordförandens ändringsförslag:

Föreningarna gör betydande arbete med både idrott, kultur och ungdomsarbete i Kyrkslätt. Kommunens understöd ger många föreningar mångsidiga möjligheter att erbjuda kommuninvånarna hobbyverksamhet i olika åldersgrupper. Jag föreslår att understöden till föreningarna (79 164 €) stryks ur de föreslagna inbesparingarna. I övrigt kan inbesparingarna godkännas enligt utgångsförslaget.

Nämnden understödde enhälligt ändringsförslaget och beslutade anteckna det i beslutet.

Förvaltningschef Tiina Koivisto närvarade under behandlingen av och beslutsfattandet i paragrafen. Tiina Koivisto avlägsnade sig efter beslutsfattandet kl. 18.39.

En teknisk korrigerig i bilagan Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024-2025: Anslagen räcker inte till för att separat täcka de s.k. småinvesteringarna.

En teknisk korrigerig i bilagan Liikuntainvestoinnit Tae2023: Ombyggnaden av skidspårsnätet flyttas till punkten friluftsområden och stränder.

Beslut

Bildnings- och fritidsnämnden beslutade

1
enligt beslutsförslaget

2
att understöden till föreningarna (79 164 €) stryks ur de föreslagna inbesparingarna. I övrigt godkännas inbesparingarna enligt utgångsförslaget.

För kännedom